

Лечебни заведения – обща характеристика

1. Понятие

1.1. Легална дефиниция (чл. 2 ЗЛЗ)

- *организационно обособени структури на функционален принцип*, в които лекари или лекари по дентална медицина самостоятелно или с помощта на други медицински и немедицински специалисти осъществяват всички или някои от следните *дейности*:

диагностика, лечение и рехабилитация на болни;
наблюдение на бременни жени и оказване на родилна помощ;
наблюдение на хронично болни и застрашени от заболяване лица;
профилактика на болести и ранно откриване на заболявания;
мерки за укрепване и опазване на здравето;
трансплантация на органи, тъкани и клетки.

+ може да се извършва *обучение* на студенти и следдипломно обучение на медицински специалисти по реда на този закон.

+ може да се извършва *научна дейност*.

1.2. Разграничения

- разграничение от *лечебна и диагностична дейност по чл. 2а ЗЛЗ*: такава може да се извършва:

в медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите медицински училища

при провеждане на практическо обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация, следдипломно обучение на лекари и лекари по дентална медицина, както и при извършване на научна дейност

Извършва се в съответствие с учебните планове и програми.

На регистрация подлежи и тази лечебната дейност, за осъществяването на която могат да се откриват до 10 легла за наблюдение и лечение до 48 часа (чл. 39, ал. 2 ЗЛЗ – от 2010 г.). При възникнала необходимост от по-дълъг престой медицинският факултет или факултетът по дентална медицина на съответното висше медицинско училище е длъжен да организира хоспитализацията на пациента.

2. Особености

2.1. Възникване

- *създават се* по ТЗ – търговски дружества, Закона за кооперациите – кооперации, или по чл. 5, ал. 1 ЗЗ – държавни учреждения;

- лечебните заведения осъществяват дейността си само след получаване на *разрешение* или след извършване на *регистрация* (чл. 3, ал. 3 ЗЗ). Този режим на възникване на лечебните заведения е израз на осъществявания от държавата контрол върху здравеопазването (чл. 4, ал. 3 ЗЛЗ), насочен към:

осигуряване на оптимално и съответстващо на нуждите на населението териториалното разпределение на предоставяната медицинска помощ;
осигуряване на качество на здравеопазването;

- при търговската регистрация на *фирмата* задължително трябва да се вписва пълното или съкратеното означение на вида болнично лечебно заведение (чл. 37, ал. 6 ЗЛЗ). При някои лечебни заведения се изисква включване в търговската им фирма на пълното означение на техния вид – при лечебните заведения за извънболнична помощ, при домовете за медико-социални грижи и при хосписите (чл. 36, ал. 4 ЗЛЗ). Същото изискване е предвидено и за тъканната банка (чл. 36а, ал. 3 ЗЛЗ);

- индивидуалните практики за първична и специализирана медицинска помощ, създадени от еднолични търговци или еднолични търговски дружества, регистрирани от лекари и лекари по дентална медицина и учредени като еднолично търговско дружество: *се управляват и представляват от едноличния собственик* на лечебното заведение.

2.2. Осъществяването на дейността

- лечебните заведения не могат да извършват *търговски сделки* освен за нуждите на осъществяването от тях медицински дейности и за обслужване на пациентите (чл. 3, ал. 4 ЗЛЗ);

- *задължение за осъществяване на лечебна дейност*: предвидено е заличаване на регистрацията и отнемане на разрешението за осъществяване на дейността, ако тя не бъде осъществявана повече от 6 месеца.

- никое лечебно заведение не може да *отказва* медицинска помощ на лица, явили се в него в *състояние, което застрашава техния живот*, независимо от местоживеенето им (чл. 7 ЗЛЗ);

- лечебните заведения осъществяват дейността си при спазване на *стандартите за качество* на оказваната медицинска помощ и осигуряване защита на правата на пациента. Медицинските стандарти се утвърждават с наредби на министъра на здравеопазването (чл. 6, ал. 1 ЗЛЗ).

Стандартите за качество определят съдържанието на дължимата професионална грижа от медицинските специалисти при изпълнението на техните служебни задължения.

- лечебните заведения *предоставят информация* за извършваната от тях медицинска дейност, както и медико-статистическа информация съгласно наредба на министъра на здравеопазването, съгласувана с Националния статистически институт (чл. 6, ал. 3 ЗЛЗ): Наредба № 10 от 5 юли 2000 г. за предоставянето на медико-статистическа информация и информацията за извършваната медицинска дейност от лечебните заведения.

2.3. Субсидиарност на търговското право

- *прилагат се* разпоредбите на Търговския закон и Закона за кооперациите, съответно за чуждестранните дружества - националното законодателство на държавата по регистрация, доколкото в ЗЛЗ не е предвидено друго (чл. 3, ал. 5 ЗЛЗ);

Нормативни актове:

ЗЗ – Закон за здравето

ЗЛЗ – Закон за лечебните заведения

Литература:

Зиновиева Д. Правен режим на лечебните заведения, Част Първа. С., Сиела, 1999.

Зиновиева Д. Правен режим на лечебните заведения, Част Втора. С., Сиела, 2001.

Николова В. Балнео и Спа центровете - правен режим на дейност. – сп. “Медицинско право”, 2008, № 2.

Христова, Р. Анализ на процедурата по оценка и акредитация на лечебните заведения /ЛЗ/. – сп. “Медицинско право”, 2008, № 3.